

Crna Gora
Ministarstvo kulture

Adresa: Njegoševa bb,
81250 Cetinje, Crna Gora
tel: +382 41 232 571
fax: +382 41 232 572
www.mku.gov.me

**AKCIONI PLAN
ZA SPROVOĐENJE PROGRAMA
„KREATIVNA CRNA GORA: IDENTITET, IMIDŽ, PROMOCIJA” 2017-2020,
ZA 2019. GODINU, S IZVJEŠTAJEM O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA ZA
2018. GODINU**

Cetinje, mart 2019.godine

I UVOD

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 22. juna 2017.godine, na osnovu predloga Ministarstva kulture donijela Program "Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija" (u daljem tekstu: Program), koji će se sprovoditi u periodu 2017 - 2020. godina.

Navedenim povodom Vlada je Zaključkom broj 07-1895, od 30.06.2017.godine, zadužila Ministarstvo kulture da sprovodi planirane programske aktivnosti putem godišnjih akcionalih planova i da o realizaciji Programa informiše Vladu jednom godišnje.

U tom kontekstu, Akcioni plan za 2019.godinu i Izvještaj o realizaciji Programa u 2018.godini su planirani Programom rada Vlade za prvi kvartal 2019.godine.

Program je koncipiran kao interesektorska platforma kojom su planirane različite aktivnosti u funkciji afirmacije i valorizacije državnog i kulturnog identiteta Crne Gore i prezentacije njenog multikulturalnog konteksta, uz razvoj linija podrške za kreativni sektor.

Program je dizajniran kroz tri osnovne grupe projektnih aktivnosti:

1. **Umjetničke, kulthrološke i izdavačke projekte** koje će Ministarstvo kulture inicirati kroz godišnje programe saradnje sa nacionalnim kulturnim i obrazovnim institucijama i drugim državnim organima. Projekti će biti koncipirani u različitim modelima produkcije i distribucije sadržaja.
2. **Godišnje projektne konkurse za 2018, 2019 i 2020. godinu za:**
  - sektor kreativnih industrija u funkciji produkcije sadržaja koji referišu na inovativne oblike prezentacije identiteta i prezentaciju Države uz primjenu savremenog dizajna i multimedije. Tematski okvir godišnjih javnih i pozivnih konkursa usvaja Vlada na prijedlog Ministarstva kulture. Sastavni dio projektnih konkursa predstavlja i plan produkcije, primjene i distribucije sadržaja.
  - naučno-istraživačke projekte u polju crnogorske kulturne istorije, crnogorskih studija kulture, istorije i teorije umjetnosti Crne Gore
3. **MontenegroArtLines Visitor Program** – program umjetničkih rezidencija inostranih umjetnika koji svojim boravkom stvaraju arhiv *pogleda drugog* na Crnu Goru. Svjedoci smo značaja inostranih putopisaca, književnika, fotografa, slikara koji su stvarali sliku o Crnoj Gori tokom prošlosti. *MontenegroArtLines Visitor Program* predstavlja platformu za novi i sistematičan plan posjeta i boravka umjetnika koji će produkcijom svojih radova i različitih medijskih sadržaja kreirati sliku identiteta Države i njenih vrijednosti u međunarodnoj javnosti.

II AKCIIONI PLAN ZA SPROVOĐENJE PROGRAMA U 2019. GODINI

II – 1 Umjetnički, kulturološki i izdavački projekti

U skladu sa postavljenim projektnim zadacima i dinamikom njihove realizacije, Programom će u 2019. godini biti obuhvaćeno:

- Nastavak rada i štampanje publikacije **Leksikon likovnih umjetnika Crne Gore**, u saradnji sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti. U cilju ostvarivanja utvrđenih prioriteta razvoja kulture koji se odnose na promociju, prezentaciju i popularizaciju crnogorske likovne umjetnosti, priprema i štampanje leksikografskih izdanja iza kojih stoje referentne institucije sa stručnim i naučnim kapacetetima, a CANU po svom imenu i značaju svakako pripada tom institucionalnom korpusu, predstavlja javni interes. Riječ je o dvogodišnjem projektu, što znači da će se njegova realizacija okončati krajem 2019. godine, odnosno da se prema planu i programu rada objavljivanje Leksikona očekuje krajem godine.
- **Agro Dizajn – crnogorska kultura hrane** je, kao što je poznato, višegodišnji zajednički projekat Ministarstva kulture, Ministarstva poljoprivrede i Nacionalne turističke organizacije. Pored osnovnog cilja koji je usmjeren na unapređenje saradnje između predstavnika poljoprivrednih proizvođača i kreativnog sektora radi bolje promocije i uspostavljanja sistema brendiranja Crne Gore kao specifične ekološke i kulinarske destinacije, projekat će rezultirati štampanjem publikacije o autentičnim crnogorskim poljoprivrednim proizvodima i crnogorskim kulinarskim vještinama, objavljivanjem tradicionalnih crnogorskih recepata, te podacima o manifestacijama i festivalima posvećenim crnogorskoj kulturi hrane. Nastaviće se i sa edukacijom o neophodnosti brendiranja poljoprivrednih proizvoda produkcijom uzoraka agro dizajna u saradnji sa Fakultetom likovnih umjetnosti i dizajnerima. U cilju pripreme za štampu ove kompleksne publikacije tokom 2019. godine će se imenovati njena redakcija i urednik, utvrditi koncept, sistematizovati i obraditi u prethodnom periodu prikupljeni podaci i aktivirati sajt i prezentacija projekta u elektronskoj formi.
- Nastaviće se sa prikupljanjem autorskih tekstova u cilju štampanja publikacija **Moja Crna Gora: Portret države / My Montenegro: Portrait of the State**. Podsjećanja radi publikacija predstavlja zbirku više autorskih eseja javnih ličnosti iz društvenog, političkog i kulturnog života Crne Gore i inostranstva, koji na različite načine tematski oblikuju svoj doživljaj Crne Gore. Prate je i dvije posebne cjeline u kojima se Država predstavlja kroz autorske fotografije i dizajnerska rješenja ključnih artefakata kulturne istorije i kulturne geografije Crne Gore. Kako je tokom 2018. godine imenovan urednik ove publikacije (Boban Batrićević, profesor sa Fakulteta za crnogorski jezik i književnost), izvršena lektura i korektura pristiglih autorskih radova, u 2019. godini će se nastaviti sa prikupljanjem radova još jednog broja selektovanih autora, obezbijediti prevodenje na engleski jezik, izabrati adekvatan vizuelni materijal i dizajnerska rješenja, odnosno, u odnosu na kompleksnost projektnih zadataka, publikacija pripremiti za štampu i eventualno stampati do kraja 2019. godine ili početkom 2020.
- **Štampanje Gorskog vijenca na slovenački jezik**, Zavod za izdavačku djelatnost „Beletrina“ iz Slovenije, a posredstvom Ambasade Crne Gore u Ljubljani, uputio nam je inicijativu da zajednički realizujemo objavljivanju dvojezičnog izdanja (crnogorsko/slovenačko) kapitalnog djela crnogorske književnosti „Gorski vijenac“ Petra II Petrovića Njegoša, u prevodu dr Miklavža Komelja, slovenačkog pisca, prevodioca i istoričara umjetnosti. Imajući u vidu činjenicu da je jezik živa materija podložna promjeni, te da se slovenački jezik znatno promijenio od vremena u kojem je nastao posljednji prevod „Gorskog vijenca“ (prije skoro 40 godina), te potrebu boljeg razumijevanja Njegoševog djela u savremenom slovenačkom društvu, Ministarstvo je

ovu inicijativu prihvatile. Međusobna prava i obaveze između Ministarstva i „Beletrine“ biće definisane posebnim izdavačkim ugovorom.

- **Duhovna muzika naroda Crne Gore**, je autorski projekat Senada Gačevića, kompozitora i redovnog profesora Muzičke akademije na Cetinju. Producent projekta je „Mastermind Production & Marketing“ d.o.o. Podgorica. U svim religijskim praksama, koje baštini Crne Gore, muzika igra izuzetno važnu ulogu. Te prakse su u istoriji muzike dale djela izuzetne umjetničke vrijednosti od kojih neka predstavljaju sam vrh duhovnih dometa čovječanstva. U muzičkom stvaralaštvu Crne Gore duhovnoj muzici obraćali su se kompozitori od najranijih vremena do danas, ali nije bilo pokušaja da se napravi jedna antologija, kao integralni izvor koji bi poslužio naučnicima i umjetnicima za dalje izučavanje. Projektom **Duhovna muzika naroda Crne Gore** bi ovaj nedostatak bio u velikoj mjeri otklonjen. Pored toga njegovom realizacijom bi se obezbijedilo publikovanje i javno izvođenje kompozicija sve tri konfesije koje žive u Crnoj Gori, pa bi projekat u pravom smislu te riječi bio odraz naše multikulturalnosti i međuvjerskog sklada, odnosno po svom sadržaju i strukturi projekat referiše u punoj mjeri sa crnogorskim kulturno-istorijskim kontekstom. Realizacija projekta planirana je kroz nekoliko faza tokom 2019: **Dodatna istraživanja** (obilazak terena, biblioteka, arhiva); **Prikupljanje partitura; Selektiranje materijala za štampanje i za koncertno izvođenje; Kompjuterska izrada partitura; Objavljivanje publikacije; Organizacija Crnogorskog horskog kampa i izvođenje tri horska koncerta.**
- **Štampanje monografije “ČOJSTVO I BESA”** - Crna Gora je krajem 1998 i u proljeće 1999 godine, prihvatile i zbrinula oko 100 hiljada izbjeglica sa Kosova. Krajem marta 2019. godine, navršava se 20 godina od tog poduhvata. U cilju trajnije valorizacije značenja i vrijednosti tog humanog djela, uz podršku Filmskog centra Crne Gore, u toku je snimanje dokumentarnog filma "Izbjeglice sa Kosova u Crnoj Gori 1999". Autor filma je Velibor Čović, a producent A-PRODUCTION d.o.o. Ideja autora i producenta je da se pored dokumentarnog filma pristupi i izradi fotomonografije "ČOJSTVO I BESA" - iz raspoloživog fundusa od blizu 300 kolor fotografija snimljenih 1999. godine na lokacijama Rožaja, Berana, Podgorice, Tuzi, Ulcinja. Za monografiju bi se odabralo oko 100 fotografija, a u njoj bi bila zabilježena i sjećanja sudionika ovog događaja, koja bi pored crnogorskog bila prevedena i na engleski i albanski jezik.
- **Uspostavljanje koncepta za razvoj “Kuće crnogorske istorije”** Moderan pristup crnogorske istorije se do sada nije tretirao u kulturno-turističkoj komunikaciji dok je nematerijalna baština, kao verbalni svjedok određenih istorijskih događaja segment koji je slabo valorizovan a uz ogroman potencijal. Velika faktografska građa crnogorske istorije, trebala bi biti procesuirana modernim multimedijalnim tehnikama koja će omogućiti da "Kuća crnogorske istorije – House of Montenegrin history", omogući posjetiocu svojevršno putovanje koje iskače iz konvencionalnih prezentacionih pristupa. Autorski tim, treba da uspostavi programski i sadržajni koncept, te da izradi Idejno rješenje koji će biti dalje razrađivan na infrastrukturnoj osnovi.

II – 2 Godišnji projektni konkursi za 2019. godinu

Programom je planirano objavljivanje godišnjih javnih konkursa i u 2019. godini, za finansiranje projekata iz oblasti **kreativnih industrija, odnosno produkcije sadržaja koji referišu na inovativne oblike prezentacije identiteta i Države** uz primjenu savremenog dizajna i multimedije i **naučno-istraživačke projekte** u polju crnogorske kulturne istorije, crnogorskih studija kulture, istorije i teorije umjetnosti Crne Gore

Tematski okvir godišnjih javnih i pozivnih konkursa usvaja Vlada na prijedlog Ministarstva kulture.

Sastavni dio projektnih konkursa predstavlja i plan produkcije, primjene i distribucije sadržaja.

U odnosu na takav koncept Ministarstvo će objaviti konkurs sredinom 2019. Godine.

II – 3 MONTENEGROARTLINES VISITOR PROGRAM – program umjetničkih rezidencija

Program umjetničkih rezidencija započet prošle godine sa izdavačkom kućom OKF doo Cetinje, nastavlja se i u 2019. godini, kao platforma za novi i sistematičan plan posjeta i boravka inostranih umjetnika - književnika, čiji će krajnji zadatak biti da produkcijom svojih radova i različitih medijskih sadržaja, međunarodnoj javnosti predstave savremenu sliku identiteta Crne Gore i njenog kulturno-istorijskog nasljeđa.

Ono što je preporučilo izdavačku kuću OKF kao realizatora je njihovo prethodno iskustvo stečeno u saradnji sa evropskom mrežom TRADUKI na pripremi projekata ovog profila, kao i plan posjeta i organizovanje rezidencijalnih boravaka inostranih umjetnika na Cetinju tokom 2018. godine.

Izdavačka kuća OKF je napravila selekciju referentnih autora iz inostranstva (književnika, teoretičara, književnosti, književnih prevodilaca....) koji bi boravili na Cetinju i drugim gradovima Crne Gore, tokom 2019. godine, izučavali crnogorski kulturni potencijal, učestvovali na edukativnim radionicama, promovisali Program različitim javnim nastupima... i na osnovu stečenog iskustva pripremili autorski rad o Crnoj Gori.

Boravci umjetnika bi, u odnosu na njihovo raspoloživo vrijeme, mogli biti u rasponu od 15 do 30 dana, a s obzirom na programski budžet ovog projekta, mogli bismo planirati boravke 6 umjetnika godišnje, uz obezbijeđenost uslova boravka (smještaj, hrana, obilasci terena i upoznavanje sa kulturno-istorijskim nasljeđem Crne Gore), autorskim naknadama i sl. Prema selekciji OKF na Cetinju bi tokom 2019. godine boravili: Sanja Atanasovska (Makedonija), Saša Ćirić (Srbija), Faruh Šehić (Bosna i Hercegovina), Branko Čegec (Hrvatska), Uroš Zupan (Slovenija), Olga Martinova (Ukrajina).

II – 4 Finansiranje Programa u 2019. godini

Aktivnosti planirane za 2019. godinu, finansiraće se iz Budžeta Ministarstva kulture sa Programa "Kreativna Crna Gora: Identitet, imidž, promocija" u iznosu od planiranih 200.000 eura, a u skladu sa procjenom Ministarstva kulture I potrebama pojedinačnih projekata.

Iz tih sredstava će se finansirati svi projekti obuhvaćeni Akcionim planom za sprovođenje Programa u 2019. godini i nijesu potrebna dodatna sredstva.

III IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKTIVNOSTI U 2018.

Akcionim planom za sprovođenje Programa u 2018. godini bila je planirana realizacija ukupno devet (9) projekata, od kojih je realizovano osam (8) odnosno šest (6) u oblasti *umjetničkih, kulturno-istraživačkih i izdavačkih projekata*, jedan *javni konkurs* za podšku kreativnim industrijama i naučno-istraživačkim projektima u kulturi i jedan projekat iz oblasti *umjetničkih rezidencija* (Montenegroartline visitor program).

Za projekat *Evaluacija postojećih javnih politika, strategija, institucionalnog okvira, programa i modela finansiranja politike kulturnog identiteta Crne Gore*, čiji su nosioci trebali da budu Ministarstvo kulture u saradnji sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti, Univerzitetom Crne Gore, ustanovama kulture na nacionalnom i opštinskom nivou, nezavisnim sektorom, umjetnicima i stručnjacima u kulturi, možemo reći da je realizovan samo djelimično. Razlozi za to su u kompleksnosti zahtjeva, velikom broju partnera i programa njime obuhvaćenih. U pitanju je istraživački projekat, čiji je cilj mapiranje bitnih nosilaca politike kulturnog identiteta.

U ovom dijelu realizovan je jedan strateški dokument *Nacionalni program razvoja kinematografije*, kao jedne specifične oblasti koja na različite načine referiše na politike kulturnog identiteta.

Inače, evaluacija kulturne politike Crne Gore biće pod posebnom pažnjom Ministarstva kulture tokom 2019. i 2020. godine, budući će u tom periodu biti neophodno pripremiti treću petogodišnju strategiju kulturnog razvoja, odnosno novi Program razvoja kulture, jer aktuelni važi za period 2016-2020. Na taj način će i predmetni projekat biti aktualizovan u punoj mjeri.

Budžetom Ministarstva kulture za 2018. godinu, ovaj Program predstavlja posebnu programsку aktivnost, za koju su bila obezbijeđena sredstva u iznosu od 190.000 eura, namjenski utrošena za programske aktivnosti koje slijede.

III – 1 Umjetnički, kulturološki i izdavački projekti

Tokom 2018. godine realizovano je, ili se realizuje u kontinuitetu, šest (6) projekata u okviru *Umjetničkih, kulturoloških i izdavačkih projekata*, i to:

- **Štampanje trećeg kola „Nove Luče“**, izdavačka kuća OKF sa Cetinja je 2015.godine, pokrenula projekat pod nazivom „Nova Luča“. Projekat predstavlja poduhvat u crnogorskoj književnoj produkciji i svojevrsni je generacijski, poetički i žanrovski presjek savremene crnogorske književnosti s kraja XX i početka XXI vijeka, koja postaje sve prepoznatljivija u regionalnim i evropskim okvirima. Ujedno, to je i jedini projekat nekog crnogorskog izdavača posvećen u cjelini savremenoj crnogorskoj književnosti. U trećem kolu „Nove Luče“ zastupljeni su autori koji su porijeklom iz Crne Gore, a svoju afirmaciju stekli su u drugim zemljama regiona: Dragan Nikolić, Velimir Milošević, Veljko Radović, Ibrahim Hadžić, Biljana Jovanović, Vojko Šindolić, Refik Ličina, Basri Ćaprići, Žarko Laušević i Vojislav Pejović. Ovim projektom se, između ostalog, obezbjeđuje afirmacija kulturnih vrijednosti Crne Gore van granica naše države, što je Zakonom o kulturi propisani javni interes. **Tokom 2018. godine, knjige su pripremljene za štampu, urađena lektura i korektura, obezbijedeni stručni predgovori. Kompletno Treće kolo od 10 knjiga biće štampano do kraja maja 2019. godine, sa logotipom Programa Kreativna Crna Gora.**
- **Leksikon likovnih umjetnika Crne Gore**, je dvogodišnji projekat koji Ministarstvo kulture realizuje od 2018. godine u saradnji sa Crnogorskom akademijom nauka i umjetnosti. **Tokom 2018. godine imenovan su Uređivački savjet, Redakcija i izbor urednika, izrađen abecedar, utvrđena periodizacija/određivanje strukture, usvojeni kriterijumi za uvrštavanje odrednica u abecedar i kategorizacija odrednica, angažovani saradnici za pisanje članaka, kao i drugi poslovi koje izrada i štampanje ovakve publikacije podrazumijeva, a u svemu prema standardima izdavačke djelatnosti.** Realizacija projekta nastavlja se u 2019. godini.

- **OKTOIH Tempus** je multidisciplinarni projekat realizovan u saradnji Ministarstva kulture, produkcijske kuće Marsala DOO Podgorica i Udrženje likovnih umjetnika Crne Gore. Osmišljen je kao projekat koji uključuje profesionalce iz različitih oblasti, kao što su: umjetnici, istoričari i teoretičari umjetnosti, stručnjaci iz oblasti kulturne baštine, predstavnici relevantnih institucija i NVO, studenti, volonteri itd. Njegova svrha je uspostavljanje integralnog i održivog mehanizma upravljanja i valorizacije kulturne baštine, u prvom redu Obodske štamparije i Oktoih prvoglasnika, prvijenca ove štamparije i prve čirilične štampane knjige na slovenskom jugu. **U odnosu na projektne zadatke u 2018. godini je realizovano:** *Konferencija: „Štamparija Crnojevića, savremeni konteksti”* i *Radionice savremene grafičke: Paralele (Likovne i identitetske) u saradnji sa mentorima i studentima Fakulteta likovnih umjetnosti sa Cetinja i učenicima SLŠ “Petar Lubarda”*. Projekat će rezultirati nizom inovativnih likovno – grafičkih rješenja, odnosno štampanjem upotrebnih umjetničkih predmeta – grafičkih mapa. Iako je bilo planirano da se sve realizuje do kraja 2018. godine, kreativni proces se često ne može u potpunosti predvidjeti. Shodno dosadašnjem nivou realizacije, očekivano vrijeme potpune realizacije ovog segmenta Programa - 10 djela (mapa sa artefaktima iz Oktoih) u po 10 primjeraka je 30.03.2019.
- **Agro dizajn – Crnogorska kultura hrane**, je mulidisciplinarni i itersektorski, višegodišnji projekat započet 2017. godine, koji se realizuje u saradnji Ministarstva kulture, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja Crne Gore i Nacionalne turističke organizacije, u cilju podsticanja saradnje između predstavnika poljoprivrednih proizvođača i kreativnog sektora, radi bolje promocije i uspostavljanja sistema brendiranja Crne Gore kao specifične ekološke i kulinarske destinacije. **Tokom 2018. godine koordinisane su aktivnosti sa Fakultetom likovne umjetnosti na Cetinju koje su rezultirale dizajn rješenjima ambalaže tradicionalnih proizvoda.** Organizovane su radionice na kojima je prezentiran jedan broj poljoprivrednih proizvoda za koje su studenti FLU, pod mentorstvom profesorki Ane Matić i Adele Zejnić, uradili kompletan proces brendiranja i koji se već nalaze na policama crnogorskih supermarketata. U radionici su učestvovali i proizvođači, predstavnici udruženja proizvođača iz više opština kao i kreativni sektor. Paralelno sa ovim aktivnostima, u svim opština Crne Gore, prema kategorizaciji po regijama, fotografisani su proizvodi u okruženju u kojem nastaju, kao i manifestacije i festivali posvećeni kulturi ishrane. Prilikom izrade fotografija vodilo se računa da se dokumentuju ambijent i tradicionalne vrijednosti autentičnog načina života domaćinstava koja izrađuju prepoznatljive proizvode.
- Objavljanje publikacija **“Crna Gora: Filmska destinacija” - “Montenegro: Film Destination”** i aktiviranje sajta **“Film in Montenegro”**, Ministarstvo kulture realizuje u saradnji sa Filmski centar Crne Gore, Crnogorskog kinotekom, Nacionalnom turističkom organizacijom i NVO sektorom. Prema planu publikacija je trebala da bude štampana tokom 2018. godine, ali kako je u tom periodu došlo do izmjena i dopuna Zakona o kinematografiji, potvrđivanja revidirane Konvencije Savjeta Evrope o kinematografskoj koprodukciji, promjene – odnosno povećanja stope povraćaja sredstava kao podsticajne mjere za inostrana snimanja u Crnoj Gori i prijema Crne Gore u potporni fonda Savjeta Evrope EURIMAGES, publikacija je morala biti dopunjena podacima koja proizilaze iz navedenih akata. Zbog toga je njen objavljanje odloženo za prvi kvartal 2019. godine.
- Objavljanje publikacija **Moja Crna Gora: Portret države / My Montenegro: Portrait of the State** je, takođe, višegodišnji projekat čija potpuna realizacije je planirana za kraj tekuće godine, ili prvi kvartal 2020. Pored imenovanja urednika publikacije i realizacije dijela lekture i korekture dostavljenih tekstova, tokom 2018. godine,

obezbijeđeni su tekstovi o Crnoj Gori renomiranih svjetskih ličnosti iz oblasti politike, kulture, obrazovanja, nauke. Do sada su pristigli tekstovi: Františeka Šisteka (Karlov Univerzitet Prag), Marc Greenberg (Univerzitet u Kanzasu), Miloša Karadaglića, crnogorskog gitariste respektabilne međunarodne reputacije; Piusa Fišera bivšeg ambasadora Njemačke u Crnoj Gori koji je nakon diplomatiskog angažmana postao i naš sugrađanin i koji je sa bivšim ambasadorima drugih država koji su radili u Crnoj Gori formirao neformalni „Klub prijatelja Crne Gore“; Drite Lole direktorice Filmskog festivala u Ulcinju; Tomislava Markovića, književnik iz Beograda, Vill Firta književnog prevodioca na crnogorski jezik iz Londona. Istim povodom obratili smo se i Jenu Stoltenbergu i Miroslavu Lajčaku, čije tekstove i saglasnost na obavljanje očekujemo do maja tekuće godine, kao i jednog broja naših umjetnika i sportista koji su stekli svjetsku reputaciju.

III – 2 Godišnji projektni konkurs za 2018. godinu

Javni konkurs za sufinansiranje projekata i programa iz oblasti kreativnih industrija i naučnih istraživanja objavljen je 26. oktobra 2018. godine, za sufinansiranje dva sektora: kreativnih industrija (realizaciju projekata koji su u funkciji produkcije sadržaja koji referišu na inovativne oblike prezentacije identiteta i Države uz primjenu savremenog dizajna i multimedije) i naučno-istraživačkih projekata (iz oblasti crnogorske kulturne istorije, crnogorskih studija kulture, istorije i teorije umjetnosti Crne Gore, koji su plod autorskog rada ili institucionalnog angažmana).

Cilj konkursa se odnosio na identifikaciju tržišno orijentisanih projekata i proizvoda kojima se promoviše crnogorski kreativni i naučno-istraživački sektor, a svojim kvalitetom obezbjeđuju razvoj kulturne i kreativne industrije u Crnoj Gori.

Na objavljeni konkurs pristiglo je 30 projektnih prijava, a stručna komisija koja je radila u sastavu: Nikola Radonjić, grafički dizajner, doc. dr Edin Jašarević, producent i Zdravko Delibašić, grafički dizajner, uz primjenu kriterijuma vrednovanja za sufinansiranje je izabrala 11 projekata, i to:

1. **D.o.o. Artikulacija, Podgorica – projekt «VR Montenegro» (10.260€)**
2. Mark Petrović Njegoš – projekt “BDM Foundry” Montenegro (6.500€)
3. **Marija Milošević – projekt «Ošvica» (5.000€)**
4. **Snežana Pupović/Bogdan Darmanović – projekt «Šimpo» (5.000€)**
5. **Andrija Ćetković – projekt «Umjetnici koji su mijenjali Crnu Goru» (4.200€)**
6. Marija Bojović – projekt «Pametna klupa» (4.000€)
7. Nikola Rajović – projekt “Beats Per Montenegro” (3.540€)
8. D.o.o. Astal, Podgorica – projekt «Astal » dizajn (3.000€)
9. Nina Ilić – projekt «Glass» dizajn (3.000€)
10. **Vitomir Vujović – radionica «Platforma» (2.500€)**
11. Milena Živković – projekt «Žižo mural» (1.500€)

U skladu sa planom prezentacije ovog dijela Programa, Ministarstvo je u prethodnom periodu organizovalo prezentacije izabranih projekata u Crnoj Gori, kao i u Zagrebu tokom manifestacije Dani Crne Gore, održane početkom februara 2019. godine.

III – 3 MontenegroArtLines Visitor Program

MontenegroArtLines Visitor Program je platforma za novi i sistematican plan posjeta i boravka inostranih umjetnika, čiji će zadatok biti da produkcijom svojih radova i različitih medijskih sadržaja, međunarodnoj javnosti predstave savremenu sliku identiteta Crne Gore i njenog kulturno-istorijskog nasljeđa. Riječ je o povremenim boravcima inostranih umjetnika,

kojima je potrebno obezbijediti adekvatne uslove za istraživanja različitih oblasti crnogorske kulture, uz obavezu produkcije rada, odnosno rezultata istraživanja. U odnosu na kapacitete institucija kulture u Crnoj Gori, samo je izdavačka kuća OKF sa Cetinja realizovala projekat sa ovakvim konceptom, koji je ujedno bio podržan i od strane međunarodne mreže TRADUKI, što znači da ispunjava evropske standarde za organizaciju ove vrste projekata. Ujedno, ta činjenica je ovu izdavačku kuću i kvalifikovala za saradnju sa Ministarstvom kulture u realizaciji *MontenegroArtLines Visitor Program*, u 2018. godini.

Tokom 2018. godine napravljena je selekcija šest referentnih književnika iz inostranstva. Oni su boravili na Cetinju i drugim gradovima Crne Gore, izučavali crnogorski kulturni potencijal, učestvovali na edukativnim radionicama, promovisali Program različitim javnim nastupima... i na osnovu stečenog iskustva pripremili autorski rad o Crnoj Gori.

Gosti književne rezidencije boravili su na Cetinju u periodu 1. avgust 2018 - 31. januar 2019. godine, i to: Dijana Matković (Slovenija), Petar Andonovski (Makedonija), Tomislav Marković (Srbija), Lejla Kalamujić (Bosna i Hercegovina), Vil Firt (Australija-Njemačka) i Arvis Viguls (Letonija).

Gosti rezidencije su u skladu sa projektom imali predavanja na Fakultetu za crnogorski jezik i književnost, učestvovali na posebnim književnim večerima upriličenim u Gradskoj biblioteci "Radosav Ljumović" u Podgorici i obilazili sjever Crne Gore: Plužine, Žabljak, Bijelo Polje, Plave, kao i Boku Kotorsku, Budvu i Bar.

Gosti rezidencije su napisali eseje, pjesme, prozne tekstove koji su posvećeni boravku u Crnoj Gori. Njihovi radovi će biti objavljeni u posebnoj publikaciji, uz radove književnika koji će boraviti u okviru rezidencije na Cetinju tokom 2019. i 2020. godine.